

NOVI SVETSKI POREDAK, GLOBALIZACIJA I REGION BALKANA

Balkan kao geostrateški značajno evropsko područje na njenom jugu predstavlja kolevku Evrope u njenom kulturno-istorijskom i civilizacijskom razvoju. U geografskom i geostrateškom pogledu, Balkan predstavlja "geopolitički krst", i "geopolitičko čvorište" Istoka i Zapada,¹ velika vrata prema istoku i zapadu, severu i jugu Evrope, "verige sveta", kako bi se izrazili neki naši poznati geografičari².

Takodje, Balkan se smatra za "prostor jugositočne Evrope" između Crnog, Mramornog, Egejskog, Jonskog i Jadranskog mora, što znači da njegovu severnu granicu čini linija povučena od Tršćanskog zaliva do Crnog Mora, tj. od Trsta do Odese."³

Balkan, takodje, kao prag i vrata Evrope, predstavlja značajnu tačku susretanja i sukoba različitih civilizacija (prvenstveno pravoslavne, katoličke i muslimanske) u istoriji, ali i danas. U etničkom smislu Balkan je područje "etničkog koktela" (Z. Bžežinski); most susretanja, ali i kolizije mnogih naroda, velikih seoba naroda, migracija, deoba, secesija, jakih nacionalnih i nacionalističkih strasti, koje su zasnovane na, tako reći, "višku istorije" balkanskih naroda.⁴

Upravo zbog ovakvog geopolitičkog i geostrateškog značaja Balkana "kreatori" NSP-a imaju posebnu strategiju na Balkanu, koja podrazumeva nekoliko bitnih činilaca:

- a) Umesto bipolarnog ili multipolarnog međunarodnog poretka jačaju tendencije unipolarnog poretka sa dominacijom SAD, takodje jačanje i NATO saveza i Evropske unije u cilju neutralizacije Rusije, kao nekadašnje moćne imperije, koja bi mogla u budućnosti da se revitalizuje i osnaži.⁵
- b) Čvrsto i dominantno stacioniranje SR Nemačke u Evropi i Evropskoj uniji i njena kontrola i uravnoteženje sa evropskim saveznicima: Francuskom i Velikom

¹ Jovan Ilić: "Balkanski geopolitički čvor i srpski etnički prostor", Zbornik "Geopolitička stvarnost Srba", Institut za geopolitičke studije, Beograd, 1997, str. 413

² Branislav Matić: "Geopolitički ključ za sudbinu "veriga sveta" "tajna Balkana", SKC, Beograd, 1995, str. 8

³ Enciklopedija Jugoslavije, I tom, Jugoslovenski leksigografski zavod, Zagreb, 1985, str. 361

⁴ Vidi, Ljubiša Mitrović: "Novi svetski poredak i Balkan", SKC, Niš, 1999, str. 30

⁵ Povodom pitanja položaja Rusije u novom svetskom poretku u međunarodnim odnosima postoji široka lepeza razmišljanja i opservacija, kako domaćih, ruskih tako i inostranih eksperata za geostrategiju i međunarodne odnose. Jedno od njih, mišljenje Džona Lojda - autora knjige: "Preporod jedne nacije: anatomija Rusije", inače, urednika časopisa "The New Statesmen" i bivšeg dopisnika "Financial Times"-a iz Moskve ćemo opservirati u kratkim crtama jer je ono značajno i za geostrateški položaj Srbije - SR Jugoslavije i problema Kosova u interakciji ključnih međunarodnih država i super-sila. Naime, Lojd smatra da uticaj Rusije konstantno opada i da će u budućnosti i dalje opadati. Uticaj koji je Rusija imala na zemlje Afrike, Latinske Amerike, jugoistočne Azije za vreme komunističke vlasti je opao, tako da ni bivši saveznici Vijetnam i Kuba ne mogu računati na podršku Rusije. Države bivšeg sovjetskog bloka - Poljska, Češka, Madjarska, pa i sovjetske države: Letonija, Estonija, Litvanija priklanjaju se Zapadu i vrlo su blizu ulasku u NATO savez i Evropsku uniju. Države koje su ostale u ZND su vrlo labavo povezane sa Rusijom, izuzev Belorusije, dok se najveća država Ukrajina nalazi u nezavidnom položaju - između Istoka i Zapada, te zavisi od monetarne pomoći međunarodne zajednice.

Pored toga, opadajući uticaj Rusije se sagledava i na drugim poljima: ekonomskom, vojnom, diplomatskom. Poraz ruske armije u Čečeniji govori da Rusija nije tako jaka ni na vojnom polju, kao ranije, te je prate problemi nedostatka novca, korupcije i konfuzije u vojnom sektoru. Takodje i u drugim oblastima nekadašnja moć Rusije pokazuje probleme, na primer, problem sa svemirskom stanicom "Mir", te samoubistvo upravnika nuklearne centrale "Čeljobisk" koji dugo nije mogao da isplati zarade zaposlenima. Pored svega ovoga, Rusija je u susedstvu sa najnestabilnijim svetskim područjima u Centralnoj Aziji i na Kavkazu gde su granice vrlo slabe i gde ih čuvaju nedisciplinovane i slabo plaćene snage.

Medjutim, sa druge strane postoje i faktori koji niveliraju donekle te slabosti u smislu boljeg položaja Rusije u međunrodnoj zajednici. Rusija nema neprijatelja, dok su odnosi sa najvećim i najbogatijim državama - SAD, Kinom i Japanom dosta dobri i stabilni, kao i sa većinom zapadnoevropskih zemalja.

Britanijom.

- c) Time se i onemogućava pojavljivanje eventualno nove dominirajuće države na Balkanu i u Evropi.
- d) Transformacija Balkana u područje stalnih latentnih konflikata i opasnosti, umesto zajednice saradnje i integracije i na osnovu toga i postojanje "svetskog policajca" koji te konflikte rešava.⁶
- e) Revitalizacija uloge i funkcije NATO saveza, otvaranje perspektiva i smisla njegove egzistencije, kao i eventualne akcije.
- f) Širenje NATO saveza na Istok (a time i američkog uticaja), okruženje i izolacija Rusije i presecanje pravoslavne transferzale ka Jugu - Sredozemlju i Bliskom istoku.
- g) Interesi SAD i Nemačke prema Balkanu se opserviraju kroz "balkanizaciju Balkana", stvaranje malih patuljastih zavisnih polukolonijanih državica, koje su permanentno podložne uticaju velikih.⁷
- h) Zajednički interesi SAD i Nemačke opserviraju se kroz redukciju nacionalizma, a time i državnih struktura i minimalizaciju posebnih nacionalnih interesa, a time i država u različitim ciljevima.⁸
- i) Infiltracija islamskog fundamentalizma na Balkan i Evropu sa konačnom intencijom latentnog političkog i kulturološkog slabljenja hrišćanske Evrope, pri čemu Bosna i Kosovo treba da odigraju ulogu "Trojanskog konja" Amerike.
- j) Na balkanskim prostorima ovaj proces predstavlja simbiozu katolicizma i islama u funkciji neutralizacije i slabljenja pravoslavlja na Balkanu.⁹ (Sukob civilizacija)

Kao preduslov u ostvarivanju ovog prethodnog primarnog geostrateškog i ekonomskog cilja aktera NSP - prodora na Istok i ovladavanje prostora Evroazije - pojavljuje se problem prethodnog ovladavanja, osvajanja i kontrole Balkana, a posebno njenog centralnog dela - Srbije, kao značajnog geostrateškog područja, koje se nalazi na razmeđu dva najvažnija, najbogatija i najmnogoljudnija kontinenta - Evrope i Azije, povezujući ih glavnim i najkraćim kopnenim, pomorsko-rečnim i vazдушnim putevima. Ovi putevi i koridori povezuju severnu

⁶ Francuski publicista Mišel Kolon u svojoj knjizi "Poker lažova" se bavi geostrateškim problemima na Balkanu. Pošto je Balkan strateški region istočnog Sredozemlja zbog naftnih puteva i saobraćajnica, Nemačka i SAD se konfrontiraju u cilju kontrole Balkana te je Balkan za velike sile stalno polje konkurencije i nadmetanja, dok su nacije, države i narodi Balkana samo pijuni u toj šahovskoj partiji. Pošto se Srbija nije uključila u tu "veliku šahovsku partiju" posle pada Berlinskog zida, a pošto se dominacija nad ovim prostorom ne može ostvariti bez Srbije, Srbija se onda mora poraziti, disciplinovati i kontrolisati da bi se onda kontrolisao i ovaj značajan geostrateški pojas. Tako Srbi i Srbija postaju tzv. "remetilački faktor" za vodeće zemlje sveta, za super sile i novi svetski poredak uopšte.

⁷ Svojim morskim i kopnenim prisustvom Amerikanci su u mogućnosti da zabiju klin između Evrope i Afrike, presecajući vekovne veze između njih. Zato, Amerika, geopolitički posmatrano, ima jak interes da oslabi severnu obalu Mediterana (Španiju, Francusku, Italiju i Grčku), podržavajući Nemačku u njenom poduhvatu parcelisanja Evrope... Mrvljenje severnog priobalja Sredozemnog mora bi doprinisio tom velikom planu: kontroli izvora energije i nalazišta strateških sirovina u Africi". - P. M. Galua: "Strategija na balkanskom tlu", "Smisao", avgust 1997. godine, br. 1, Beograd, str. 49.

⁸ "Druga tačka susretanja između Amerikanaca i Nemaca: optuživanje, a zatim i uklanjanje nacionalizma i njima odgovarajućih državnih struktura, tj. država-nacija formiranih tokom vekova... On (nacionalizam - D.T.) predstavlja prepreku širenju svetskog poretka - opšteg izvora dobrobiti, a Amerika veruje da joj je religiozna dužnost da omogući čovečanstvu da u njoj uživaju... Nemačka zna da će u Evropi ona moći da potpuno izbrise ostatke Versaja i sećanje na pretrpljene poraze u dva svetska rata koje je započela, jedino ako joj podje za rukom da ukine države-nacije koje je okružuju, podelivši ih na oblasti buduće velike Evrope nad kojom će onda lako preuzeti upravu". - Isto, str. 48.

⁹ "Evropa već stolicima uništava na svom tlu ili izgoni sa svog tla dve civilizacije, a favorizuje i prima treću: uništava jevrejsku civilizaciju istočnog hrišćanstva, a naporedo s tim sve više se islamizuje... Ali, već stolicima situacija u Evropi je obrnuta. Islam dolazi u Evropu i uništava evropsku civilizaciju istočnog hrišćanstva, a Evropa mu u tome pomaže". - M. Pavić: prilog u francuskom časopisu "Le Debat", Paris, 1990. god.

Evropu sa Sredozemljem, zapadnu Evropu sa Bliskim istokom i Afrikom.¹⁰

Proces okupacije i kontrole Balkana prethodno podrazumeva proces pretvaranja Balkana u stalno konfliktno područje malih balkanskih država, aktiviranjem procesa separatizma i nacionalizma (stvaranjem pogrešnih stereotipa o pojedinim balkanskim narodima, a na osnovu toga i njihovu satanizaciju), istovremeno se svrstavajući na jednu od sukobljenih strana i tako izazivajući, još veće unapred pripremljene konflikte u vekovnoj politici velikih sila (sada SAD) "devide et impera".¹¹ Politika destabilizacije ovog važnog evropskog regiona služi potom da se legitimiše prisustvo i opstojanje najvećeg vojnog saveza na svetu - NATO pakta - u regionu, čime se praktično opravdava njegova egzistencija, ali i dalje širenje. Krajnji rezultat predstavlja kontrola evropskih država i evropskih granica od strane jednog vojnog saveza, subordinacija Evropske unije jednom rigidnom i opasnom Levijatenu, iza koga, naravno, stoje interesi globalnog Hegemona - SAD, koji imaju primarnu ulogu u odlučivanju u ovom vojnom savezu.

Osnovni globalni rezultat destabilizacije balkanskog područja u procesu "balkanizacije" regiona¹² predstavlja nastajanje malih zavisnih, satelitskih i kontrolisanih

¹⁰ Postoje različita tumačenja uticaja i značaja geografskih faktora za egzistenciju i razvoj države. Pojedini autori geografskom faktoru pridaju odlučujući uticaj na život i razvoj jedne zemlje, jer ovaj geografski faktor utiče na značaj određene države u međunarodnim odnosima i zbog toga određuju i njegovo ponašanje, ali, što je još važnije, i ponašanje drugih država prema njoj; dok drugi autori negiraju veliki značaj ovog geografskog faktora, zbog razvoja tehnike i informatike, saobraćaja, saobraćajnih sredstava i drugog. Da su, izgleda, prvi autori u pravu pokazuje i primer balkanskih država, a posebno Srbije, koje su oduvek morale podnositi razne žrtve, neke manje a neke veće, zbog tog geostrategijskog značajnog koridora, pogotovu, ako nisu spremne da se odreknu svoje slobode i nezavisnosti, kao što je to bio slučaj sa Srbijom, koja je svoj geostrateški položaj "kuće na sred druma", platila visokom cenom - vekovnim pokušajem osvajanja, razaranja države i genocidom. (Za razliku od nekih drugih Balkanskih naroda, koji su se u svojoj politici držali poslovice "poniznu glavu, sablja ne seče".)

Usled svoje poslovne nesloge i stalnog međusobnog sukobljavanja, balkanske države su, umesto da stvore čvrste međusobne veze i odbrambeno-vojne saveze, često ulazile u savezništvo sa velikim silama, i to plaćale sopstvenim žrtvama, dozvoljavajući da to koriste velike sile, sprovodeći poznatu politiku "zavadi pa vladaj", a da se one, ni dan danas, nisu otргle od ove sudbinske antipolitike, što pokazuje i ponašanje nekih Balkanskih država prilikom agresije na SRJ.

Značaj ovog područja, sa aspekta, "arheološkog vremena", izvanredno je eksplicirao preminuli akademik Dragoslav Srećević 1995. godine u jednom tekstu, koji je, inače, objavljen tek u 1999. godini u "Književnim novinama" br. 3-4, koji nosi naziv "Arheološko i istorijsko vreme": "U igri je jedna moćna sila, geografska determinanta. Prostor centralnog Balkana je povezan sa Panonijom u jedan blok, koji je u zagrljaju Karpata, na istoku, i Alpa, na zapadu... Narodi koji žive na centralnom Balkanu i u Panoniji zato ne mogu nikada biti oni srećnici koji u miru i za dugo vreme mogu da grade svoje države, da ostvaruju svoje nacionalne ambicije. Na arheološkoj karti tog prostora sagledava se brzo menjanje kultura i populacija, živa kretanja i bujanje života, tj. pozitivna i veoma značajna strujanja. S druge strane, arheološka karta teritorija koje nas okružuju otkriva da se na njima događaji odvijaju mirnije, tiše, ali i da su daleko nezanimljiviji i u kreativnom smislu manje značajni. Arheologija nam otkriva da prostor centralnog Balkana i Panonije daje u izvesnim trenucima civilizacijske vrhove, a u izvesnim postoje pakleni prostori velikih nesporedazuma, deoba i ratnih užasa".

¹¹ O (pogrešnoj) politici Zapada prema Balkanu, nedavno je, tačnije 2. marta 2000. godine govorio ugledni novinar lista "Njujork tajmsa" Dejvid Bajnder, koji, inače, važi za najboljeg poznavaooca događaja na prostoru Istočne i Južne Evrope. D. Bajnder je, u predavanju u Vašingtonskom centru "Vudro Vilson" rekao: "Balkansko poluostrvo je dugo bilo privlačni zabavni park za strane sile, ali su ga one obično razaranjem i krvoprolićem pretvarale u pustoš... Balkanske sile su, deleći balkanske narode na vazale i zaklete neprijatelje, sprečavale narode Balkana da razvijaju normalne međusobne odnose... Greška leži u pogrešnom stavu da će uspeti u nečemu u čemu su drugi toliko puta u istoriji prošli, u uverenju da treba da se svrstaju u jednu od strana u nečemu što se neizbežno pretvorilo u niz građanskih ratova... SAD i njegovi evropski saveznici su od početka grešili držeći se uverenja da su, s jedne strane bile nevine žrtve, a s druge strane potpuno, "genocidni" agresori."

¹² Treba nešto reći o terminu "balkanizam" i "balkanizacija". O ovim terminima i problemu snažnih negativnih stereotipa na Zapadu o Balkanu izuzetno dobro je eksplicirala bugarska naučnica Marija Todorova u svojoj knjizi "Imaginarni Balkan", ali i Darko Tanasković u jednom članku, posvećenom ovom značajnom izdanju, kada kaže: "Geografski neodvojiv od Evrope, ali balkanistički konstruisan kao "unutrašnja (kulturalna) drugost" nižega reda, Balkan je "zgodno poslužio da apsorbuje mnoštvo eksternalizovanih političkih, ideoloških i kulturnih frustracija koje potiču iz tenzija i protivrečnosti svojstvenim regionima i društvima izvan Balkana". Tako je balkanizam vremenom, a naročito u novije doba, postao sjajna i isplativa zamenja za "emocionalno

državica, koje treba da bezuslovno prihvate vrednosti "zapadne demokratije", te da ih usaglase, podređujući sopstvene institucije njima; dominaciju uticaja SAD i Nemačke, ali i sve jače prisustvo turskog¹³, islamskog faktora artikulisanog kroz jačanje albanskog činioca na Kosovu i u Makedoniji, i albanske države na Balkanu, kao isključivo kontrolisane satelitske države.

Tako je na Balkanu, za poslednjih deset godina uplitanja stranog faktora u jugoslovensku krizu, stvoreno nekoliko novih zavisnih državica, koje su, uprkos deklarativnom zalaganju Zapada za multietničko društvo, većinom etnički čiste države. Stvorena je etnički čista hrvatska država, očišćena od srpskog naroda, koji je na njenom tlu stolicima egzistirao, genocidnom politikom protagonisa NSP-a i hrvatske države. Stvorena je "fantomska" i veštačka Bosna, koja je u svojim entitetima, takodje, skoro etnički čista i čiji entiteti skoro i da ne komuniciraju jer se izražava prevaga muslimanske politike i muslimanskog faktora i na nivou federalne vlasti. Takodje, stvoreno je "novo Kosovo" posle agresije NATO na kome se ubrzano vrši etničko čišćenje i genocid srpskog i drugog nealbanskog stanovništva izvan institucionalnih zakona i vlasti Republike, zločinom i terorom na koji "demokratski zapadni svet" sada zatvara oči. Stvorena je podeljena i konfliktna Makedonija, takodje, i anarhična, teroristička i kriminalizovana Albanija.

Ove, ali i ostale balkanske države se danas nalaze u polukolonijalnom statusu u odnosu na SAD i Evropsku uniju. Da je reč o novom kolonijalizmu Evropske unije, potvrđuju i činjenice iz tajnog dokumenta na osnovu kojeg je sačinjen tajni plan EU o kolonizaciji Balkana, o čemu je krajem februara 2000. godine pisao i vodeći švedski dnevnik "Aftonbladet", otkrivajući ovaj tajni plan. Naime, ovaj list je došao do tajnog dokumenta, koji su sačinili lideri Evropske unije 28. aprila 1999. godine na sastanku u Briselu, pod nazivom "Sistem za posleratnu Jugoistočnu Evropu" u kome se dokumentuju namere Evropske unije o kolonizaciji Jugoslavije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Makedonije i Albanije. Ovaj dokument je pripremio Centar za evropske političke studije. Suštinu dokumenta čini stav da će pomenutim zemljama "Evropska unija pružiti pomoć, ukoliko se odreknu svoje nezavisnosti", što i u kranjoj liniji znači porobljavanje i rekolonizaciju Istočne Evrope i Balkana, gubitak slobode, nacionalnog digniteta, državnog suvereniteta i teritorijalnog integriteta država na ovom prostoru¹⁴.

pražnjenje koje je ranije pružio orijentalizam", jer je Zapad oslobadjaoptužbi "i samooptužbi" za "rasizam, kolonijalizam, evropocentrizam i netrpeljivost prema islamu". Balkanizam nudi pokriće za licemerno umirenje savesti." - Vidi, Politika, 04.03.2000. godine

¹³ "Američki koncept je više geostrateški i vojno-politički. On sledi logiku američke neoliberalne strategije i novog svetskog poretka. U tom smilu, za SAD, klasični Balkan kao regija ne postoji, već se zagovara širi koncept regionalizacije Istočne Evrope koji uključuje preko 120 miliona stanovnika (Slovenija, Hrvatska, BiH, Jugoslavija, Albanija, Makedonija, Bugarska, Grčka, Turska, Rumunija, Moldavija, Madjarska). Ovako prekomponovan Balkan faktički je reduciran na subregion, dok bi novi subregion Jugoistočne Evrope sa dominacijom Turske, kao regionalne sile, predstavljao zonu poluperifernih zavisnih društava, pod američkim protektoratom i strateško predvorje SAD u njenom nastupu prema evroazijskom prostoru." - Ljubiša Mitrović: "Balkan u svetlu savremenih procesa globalizacije", "Srpska politička misao" 3-4/97, Institut za političke studije, Beograd, 1997, str. 86

¹⁴ Tako "Aftonbladet" piše da je glavni finansijer skupa bio poznati američki milijarder madjarskog porekla i poznati srbohrvac Džordž Soroš, gde je u Briselu okupio dvadesetak američkih i evropskih političara, među kojima su bili i nemački ambasador u NATO Jaokim Biterlih. Švedski list ističe, posebno ključnu rečenicu iz tog dokumenta: "Posle rata biće stvorena sasvim nova situacija u kojoj će mnoga radikalna rešenja za integraciju regiona u modernu Evropu (Evropsku uniju) postati politički moguća." "Ta radikalna rešenja nisu ništa drugo već kolonizacija prethodne Jugoslavije" - ističe se u komentaru ovog lista.

Takodje, švedski list otkriva da bi Evropska unija izgradila sve saobraćajnice, mostove, hidroelektrane i industrijske komplekse, porušene u ratovima na prostoru prethodne Jugoslavije i tokom NATO agresije na SRJ u kojima je Unija imala jednu od ključnih uloga, a koji bi potom postali "vlasništvo Evropske unije". "Demokratska Evropa "bi, tako preuzela kontrolu nad lukama i graničnim prelazima. Posebno je istaknut značaj preuzimanja potpune kontrole nad lukom Bar "posebno važnom za Evropsku uniju".

Takodje, u planu ekonomskog porobljavanja Balkana stoji da bi nacionalne valute pet zemalja bile zamenjene evropskim evrom. Ali, pet država - Albanija, BiH, Hrvatska, Makedonija i Jugoslavija ne bi imale nikakav politički uticaj u Evropskoj uniji, pošto ona ne želi njih kao punopravne članove. Cilj je, kako proističe iz dokumenta da se balkanske države pretvore u tzv. "virtualne" ili "pseudočlanice" Evropske unije, nešto što liči

Okupacija, ovladavanje i kontrola Balkana, podrazumeva:

1. Proces prethodnog ideološkog karakterisanja bivših socijalističkih država na Balkanu, kao "primitivnih društava", koja se nalaze u predindustrijskom - feudalnom dobu, te zbog toga, moraju da se promene, kako bi bili sposobni da prihvate Zapadnu demokratiju i razvijenu kapitalističku ekonomiju.
2. To podrazumeva i proces da se te države moraju transformisati iz socijalističkog političkog sistema u vladajući kapitalistički sistem.
3. Da prihvate zapadnu liberalnu (kvazi)demokratiju.
4. Da se stvore takvi privredni i društveni uslovi i ambijent (stvaranje novog zakonskog sistema u oblasti bankarstva, poreske politike, stranih ulaganja itd.), koji će omogućiti slobodno delovanje i efikasno funkcionisanje zapadnih korporacija prvenstveno u oblasti kontrole i eksploatacije privrednih resursa i ulazak stranog kapitala.
5. Izgradnja tržišne kapitalističke ekonomije, koja će biti zavisna od Zapadnih zemalja.
6. Stvaranje i dovodjenje na vlast tzv. kontrolnih i poslušnih vlada, koje će donositi odluke i zakone u koordinaciji i pod uticajem zapadnog faktora.
7. Stvaranje, u suštini, neke vrste "latentnog protektorata", koji se fenomenološki i deklarativno nesagledava¹⁵.
8. Korišćenje prostora za određene kriminalne "prljave" poslove, tj. "kriminalizacija regiona" ili određene države ponaosob.
9. Pretvaranje Balkana u večitog dužnika.

Izazivanjem i eksploatacijom krize na Balkanu, tj. na Kosovu i Metohiji, stratezi NSP, pokušavaju da učvrste svoje strateške pozicije na ovom delu sveta i pretvore područje Balkana u svoj dominion ili koloniju, lukavim instrumentima pretvaranjem Balkana u većitog dužnika¹⁶, koji će, zbog toga, morati izvršavati njihove interese, kao što se već dogodilo u istoriji posle Drugog svetskog rata, kada je Zapadna Evropa došla pod politički kišobran "svoga brata" sa druge strane Atlantika, a koji funkcioniše i dan danas. Naime, posle izazivanja krize na Kosmetu, destabilizacije celog regiona uzrokovanim NATO agresijom na SRJ, sada SAD i Evropa žele da stabilizuju region ulažući svoj kapital u obnovi porušenih objekata, kroz tzv. "novi Maršalov plan" za Jugoistočnu Evropu (Balkan), koji treba da pretvori celu jugoistočnu Evropu i Balkan u većitog

na pravo članstvo, a u stvari to nije. To znači da nikada ne bi dobili puno pravo glasa u Ministarskom savetu Evropske unije gde se o svemu odlučuje, već im se ostavlja mogućnost izjašnjavanja o pojedinim problemima na organima EU i neizvesna budućnost da jednom učestvuju u Evropskom parlamentu.

¹⁵ "Bez obzira na ispoljene razlike u odabranim strategijama razvoja u ovim zemljama Srednje i Istočne Evrope, izvesno je da je u većini tih zemalja prihvaćena neoliberalna logika kapitalističkog načina proizvodnje i strategije zavisne modernizacije, a time i njihovo uključivanje u lanac nejednake razmene rada i logiku dominacije snaga krupnog kapitala koja postoji u međunarodnim odnosima. Zato se na prostoru ovih zemalja u raznim formama sve više proširuje uticaj svetskog centra, pa ova društva postaju, po mnogim obeležjima strukture i dinamike, zavisna društva nove svetske poluperiferije. Procesom globalizacije i logikom delovanja novog svetskog poretka i novom svetskom podelom rada, njima se nameće zavistan odnos i zbog toga se različitim mehanizmima lomi suverenitet nacionalnih država i one se uvode u neke oblike protektorata." - Ljubiša Mitrović: "Balkan u svetlu savremenih procesa globalizacije", str. 88, 89

¹⁶ "Izvesno je da zemlje koje su finansijski prezadužene i koje se nalaze u svojevrsnom dužničkom i tehnološkom ropstvu nisu samostalne u izboru strategije razvoja. One po pravilu slede model zavisne imitativne modernizacije, jer su izgubile ekonomsku i političku samostalnost. Silom prilika, a ne samo zbog političkih i ekonomskih razloga, one su prinudjene da ulaze u razne neprincipijelne alijanse sa novim gospodarima svetske moći; da svoj razvoj vezuju prevashodno za MMF, koji je postao poluga Svetskog centra... Snage novog svetskog poretka sve više nameću svoju globalnu strategiju razvoja nerazvijenim zemljama..." - Isto, str. 88

dužnika Zapada, iz kojeg se duga, naravno, nikada neće izvući, kao što je to već bio slučaj prilikom realizacije "Maršalovog plana" 1947. godine, kada je američki šef diplomatije Dž. Maršal, predložio program pomoći zapadnoevropskim državama, uz obavezu da one ostvaruju nužnu ekonomsku saradnju sa SAD, što je omogućilo Vašingtonu da još tada kontroliše i dominira tim državama (primer Nemačke), oslanjajući se u političkom smislu na tzv. "Trumanovu doktrinu", koja je podrazumevala da se pod izgovorom borbe protiv komunizma zapadna Evropa podredi interesima Amerike.\

10. Korišćenje područja Balkana za skladištenje nuklearnog, hemijskog i drugog otpada, otpada "prljave" tehnologije, kao jednog od rezultata pogubnog ekonomsko-tehnološkog razvoja Zapada.

Mnoge Balkanske države koje su pripadale Istočnom bloku smatrale su da će prihvatanjem zapadnog modela i pod dominantnim zapadnim uticajem, kroz proces prijema u zapadne strukture - vojne i druge evropske asocijacije, preći na put demokratije i rešiti mnoge ključne probleme privrednog razvoja i povećanja standarda stanovnika, a bez regionalnog - balkanskog povezivanja, postati moderne i bogate demokratske države. Međutim, desilo se suprotno. One su retrogradno prešle u primitivni oblik "divljeg" kapitalizma koji je bremenit mnogim problemima od kriminaliteta, preko raslojavanja, do potpune destrukcije socijalne strukture društva, ili bolje rečeno, prešli su u jednu formu feudalnog sistema, koji je zavistan od zapadnog faktora, postali su protektorat MMF, Svetske banke i SAD, za koje obezbeđuju jeftine prirodne resurse i radnu snagu i proširuju tržište gotovih proizvoda, što u krajnjoj distanci, znači i dalje osiromašenje tih država. Primeri Makedonije, Albanije, Rumunije, Bosne i Bugarske to dobro pokazuju.¹⁷

¹⁷ Stanje Bugarske države posle ovih započetih procesa, dobro opisuje bugarski sociolog Jona Dončeva u pismu upućenom opozicionim partijama u SRJ. Ona kaže da je za Bugarsku usvojena demokratija američkog tipa od 1979. godine potpuni promašaj i predstavlja deset najužasnijih godina. Međunarodni monetarni fond i Svetska banka su progutali Bugarsku industriju, uništili socijalno tkivo i otvorili nacionalne granice. To je učinjeno privatizacijom, a potom likvidacijom bugarskih postrojenja, tj. direktnom likvidacijom i rasprodajom u bescenje stranim moćnim korporacijama (kao što je npr. prodajni kombinat kod Pirdopa koji proizvodi zlato, platinu i bakar za elektrolizu). Ukratko, bugarska industrija je temeljno uništena i to bez bombi za manje od 10 godina. Godine 1989. penzije su iznosile 105 leva, a sada su pale na 46 leva. Smrtnost se generalno povećala, te je izuzetno visoka kod novorodjenčadi i starijih ljudi, dok bivši direktori škola i njihove porodice kopaju po kontejnerima u potrazi za hranom. Bugarska više nema beneficije socijalne države. Prema novom "USA demokratskom zakonu" neće uopšte biti penzionisanih s obzirom da posla za ljude sa 35 do 40 i sa dugim stažom nezaposlenosti - nema.